

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Beneficiorum Ecclesiasticorum Natvra, Ereptione, Qualitatibvs Ad Ea Obtinenda Requisitis ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

344. An ex crimine saltem enormi, digno depositione, seu cui in jure statuta est pœna depositionis, notorio tantùm per evidentiam facti, cui de cetero statuta non est in specie pœna irregularitas, ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74477](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74477)

4. n. 4. hanc pœnam incurri quandoque absque eo, quod procedat sententia declaratoria delicti, aut hoc sit notorium, vel etiam publicum) teneatur in conscientia abstinere etiam ante sententiam declaratoriam delicti ab actibus legitimis, ad quos illum dicta infamia inhabilitat. An verò sicut illum hæc infamia non privat actuali possessione famæ suæ, nec obligat ad diffamandum se, seu ad privandū se possessione famæ suæ (adeo ut etiam peccet contra iustitiam, qui delictum talis occultum manifestat extra iudicium) ita etiam non privet eum possessione externæ idoneitatis, ad exercendos actus legitimos; sed possit ante sententiam declaratoriam delicti permotus ad officia & beneficia ea recipere, retinere & exercere, ac si infamis non esset?

R Espondeo: infamem ipso iure, sed occultum, adeoque non infamem infamia facti non teneri ad hoc, nec prohiberi habere se extrinsecus in hoc ut non infamem, utpote qui manet in possessione famæ suæ, retinetque jus possidendi, eaque utendi, adeoque habet extrinsecus, & possidet estimationem illam laudabilem, quam ratio & jura requirunt ad actus legitimos, dignitates &c. cum enim funderetur impedimentum ad ea in privatione famæ tanquam effectus secundarius, quamdiu infamiam hanc non infert, nec illud inducet. Hanc sententiam re ipsa tenet Jason, in l. si quis major. c. de transact. n. 25. Burlat. conf. 14. n. 18. Archid. & Jo. And. in c. felicis. de penis in 610. n. 2. Sanch. de matrim. l. 7. d. 13. n. 1. Azor. tom. 1. l. 8. c. 13. Pass. num. 555. citans Sayr. Molin. Filiuc. &c. contra Felin. in c. cum non ab homine. de iudiciis. num. 10. Imol. in c. felicis. Suar. cit. disp. 48. s. 1. num. 17. in quantum censent teneri talem abstinere ab ordinatione, beneficio, Prælatura acceptandis, à restitendo &c. quantum potest possessione famæ suæ salva & absque manifestatione delicti sui; eò quod pœnæ latæ sententiæ quoad effectus merè privativos, seu non requirentes ad sui executionem actum hominis secum ferant executionem suam, nec indigeant facto alterius, non tamen teneri ad dimittendum beneficium, vel officium jam obtentum, eò quod hic effectus pœnalis sit positivus.

2. Nihilominus cum infamis ipso iure à tempore commissi criminis sit & maneat privatus dominio famæ suæ, accedens dein sententia declaratoria criminis retrotrahenda est ad tempus commissi criminis, ita ut ab eo tempore, ipso iure nulla sint, & fuerint electiones promotionesque aliæ illius ad beneficia, item actus ab eo gesti (exceptis ab eo actis ratione publici officii seu jurisdictionis; hæc enim sustinentur ut legitime gesta in gratiam communis boni ex l. Barbarius. ff. de off. prætor. Suar. loc. cit. Pass. num. 554.) item ab eo tempore censendus sit privatus esse beneficiis habitibus, eorumque fructibus, ut vel sic pœna infamæ ipso iure lata effectum hunc habeat, ne aliàs nullum habens non distingueretur à pœna non lata ipso iure, sed solum ferenda, Suar. loc. cit. n. 16. Sanch. in sum. l. 2. c. 26. nu. 1. Azor. p. 1. l. 6. c. 13. post q. 8. ad 7. Pass. n. 553. citans Angel. Perusin. in auth. de incestis nupt. n. 5.

Questio 343. Num igitur ex delicto famoso, seu ex infamia facti, dum de cetero delictum non est notorium nec notorietate juris (hoc est Ordine iudiciario comprobatum & sententiatum, vel confessum in iudicio) nec notorietate facti (hoc est per evidentiam rei, quæ aliqua tergiversatione velari non possit) incurratur irregularitas?

R Espondeo: ex nullo delicto, etiamsi sit enorme & publicum (quod qualiter à notorio distinguatur, vide supra) per quod delinquens sit publicè infamis (nisi fortè sit ex iis, pro quibus in specie à iure lata est irregularitas, quale v.g. est homicidium) delinquens est infamis infamia juris aut irregularis. habetur. c. fin. de tempor. ordin. ibid. Gl. c. ex tenore. t. eod. ibid. Barb. n. 3. & exprefsius. c. fin. de cohabit. Sayr. de Cens. l. 7. c. 12. n. 14. Navar. c. 25. n. 76. Garc. cit. c. 8. n. 64. Pass. n. 559. &c. unde jam licet quodlibet mortale diffamatum gignat infamiam facti, & hæc irregularitatem, quatenus talis ante pœnitentiam non est dignus promoveri ad Ordines & ministeria Ecclesiastica, non tamen hæc infamia parit irregularitatem propriè dictam, quæ per modum impedimenti ex se perpetuè à iure inducti, arceat ab actibus legitimis; sed solum naturaliter impedit propter dictam indignitatem, quod impedimentum, quia per pœnitentiam removeri potest, ut constat ex cit. c. fin. ex se temporale est.

Questio 344. An ex crimine saltem enormi & digno depositione, seu cui in iure statuta est pena depositionis notorio tantum per evidentiam facti, cui de cetero statuta non est in specie pena irregularitatis, incurratur infamia juris, & consequenter irregularitas propriè talis, quæ per pœnitentiam non tollitur, sed eget dispensatione?

R Espondeo negativè: scilicet tale crimen evidentia rei notorium infamare quidem naturaliter, sed non simpliciter, civiliter canonicè seu legaliter per respectum ad effectus legales ratione notorietatis, nisi quoque sit notorium in iure, & quidem media sententia iudicis, de quo paulò post Gl. & Innoc. in c. testimonium. de testibus. Abb. in c. inquisitionis. de accusat. n. 2. Sylv. v. infamia. n. 11. Jul. clar. l. 8. sentent. s. ult. q. 21. n. 1. Suar. cit. d. 48. s. 2. n. 6. Laym. l. 1. de irreg. c. 4. num. 10. Pass. n. 562. & seq. citans plures alios contra Navar. c. 27. n. 248. Valent. to. 2. d. 7. q. 19. p. 3. s. 5. Sayr. loc. cit. n. 12. Sanch. opusc. t. 2. c. 2. dub. 18. qui tamen sic limitat, ut adlit quoque infamia de perseverantia in crimine. Ratio est, quia infamia consequens crimen notorium extra iudicium temporalis est, & infert impedimentum temporale, quod & quam removel pœnitentia. Responso sumitur ex cit. c. testimonium. c. nunquam. d. 56. c. si duo. 35. q. 1. Unde jam clericus notoriè concubiniarius, vel adulter, post peractam sufficientem pœnitentiam, vitæque emendationem absque dispensatione celebrare poterit, aliæque præstare; licet enim tales antiquitus suspensi fuerint ipso facto. Sylv. v. concubiniarius. q. 5. Covar. in c. si furiosus. apud Pass. n. 565. tamen hanc pœnam abrogatam consuetudine, testantur Laym. l. 1. tr. 5. p. 5. c. 4. num. 11. Sayr. l. 4. c. 15. num. 24. Mediu. Sor. Suar.

Suar. alitque apud Pass. loc. cit. Porro quanta requiratur & sufficiat poenitentia, penes superiores erit arbitrari considerata qualitate personae, delicti, poenitentiae; neque enim universaliter tenet, quod ait Jul. Clar. infamiam hanc purgari emendatione vitae per triennium. Pass. loc. cit. n. 563.

Questio 345. An & quando ex delicto notorio notoreitate juris (accipiendo in praesente hanc notoreitatem tantum pro eo, quod quis ex delicto sit in iudicio condemnatus) inducatur infamia juris, & irregularitas proprie talis?

Respondeo: tunc, quando quis ex delicto commissio dolo malo (qui juxta Sylv. v. calypa. n. 1. est machinatio, calliditas, fallacia ad decipiendum alium adhibita) per iudicem ordinarium damnatur poenam ordinariam per sententiam definitivam, quae transeat in iudicatum, Pass. n. 574.

2. Ita ut non pariat infamia juris simpliciter aut irregularitas, primo si delictum sit commissum sine dolo, etiam ex ignorantia crassa. c. infames. 3. q. 7. l. 4. ff. de his, qui notantur infamia, Sanch. opusc. l. 6. c. 3. dub. 6. n. 14. Pass. num. 569. citans plures alios. Secundo si damnatus non sit sententia iudicis ordinarii, sed arbitri. l. quid ergo. ff. de his, qui not. infam. Abb. ad cit. c. testimonium. Sylv. v. infamia. q. 5. n. 8. Sanch. loc. cit. Pass. n. 570. Tertio si damnatus non sit sententia definitiva, sed data solum in contumaciam, haec enim non infamat, Molin. tr. 4. d. 9. num. 5. Jul. Clar. §. fin. q. 44. & 72. apud Pass. loc. cit. Sufficiat verò ad infamandum sententia definitiva ex iudicis indubitatis seu praesumptionibus, cum haec interim transeat ad effectum executionis. Menoch. l. 1. praesumpt. 96. Quarto si sententia non transeat in iudicatum, eò quod fuerit interposita appellatio, Pass. n. 571. ubi tamen à iudice, ad quem fuit appellatum confirmata fuit prior sententia, sit retroactio ad diem sententiae. Molin. loc. cit. n. 4. Ugol. de irreg. c. 60. §. 3. Quinto si poena sit severior ordinaria, censetur enim tunc iudex transgressus super infamia. l. quid ergo. ff. de his, qui not. infam. & ibidem Bartol. Molin. loc. cit. Pass. n. 573. Item si poena fuerit mitior ordinaria ex causa intrinseca, quia scilicet culpa fuit diminuta, nec ei debebatur integra poena ordinaria; tum enim ex vi talis sententiae damnatus non remanet infamis: si poena fuit mitior ex causa extrinseca v. g. quia reus erat insignis artifex. Gl. magna, in cit. l. quid ergo. ibid. Bart. n. 11. Bald. n. 13. Gl. in l. & si severior. c. quibus modis infam. irrog. Pass. n. 572. qui etiam n. 574. ait, limitandam responsionem; uti si in causa, in qua reus agit per Procuratorem damnetur reus, nec is, nec procurator remaneat infamis. Item ex decis. Rota 90. p. 2. apud Caputaquen. Quòd non sufficiat ad probandam hanc infamiam, probari aliquem fuisse ductum ad furcas, eò quod quis potuerit esse ad has damnatus sine sententia definitiva. Ac denique, quòd hanc infamiam probari nequeat per testes, adeoque opus sit scripturà sententiae juxta Lanfranc. in c. cap. quoniam contra. de probat. n. 72. & ex decis. Rota, quam citat.

Questio 346. Quid si ergo delictum, pro quo in specie non imponitur à jure infamia sit notorium tantum altera quasi specie notoreitatis juris nimirum per solam confes-

P. Leuten. Fori Benef. Pars 1.

sionem rei in iudicio coram iudice legitimo?

Respondeo: hanc notoreitatem juris non sufficere ad inducendam infamiam juris, consequensque ad illam effectus. Abb. in c. si Clerici. de iudic. Bart. in l. furti. de his, qui not. inf. Sylv. Angel. Armil. v. infamia. Pass. num. 575. contra Navar. c. 25. num. 73. sed nec contrarius est Suar. cit. f. 1. n. 23. cum is, ut patet ex n. 24. loquatur de casu, in quo per legem in specie pro aliquo delicto imponitur infamia ipso jure. Ratio est, quia ad incurrendam infamiam juris ex notoreitate delicti jura requirunt sententiam iudicis. l. 1. de his, qui not. infam. c. infames. 3. q. 7. c. vestra de cohabit. Quod autem c. questum. tit. eod. inter modos notorii ponatur etiam notorium per confessionem in iudicio, nil obstat, cum ibi sermo non sit de infamia incurrenda, sed de obligatione vitandi concubinarium sacerdotem, qui ut jure antiquo suspensus esset, sufficiebat etiam solum notorium facti, cum tamen nunc ob Extravag. ad evitanda, ad hoc ut teaneantur fideles vitare ligatum censurà, requiratur sententia declaratoria censuræ, ita terè Pass. loc. cit.

Questio 347. Ex quibus poenis, ad quas quis per sententiam iudicis damnatus fuit ob culpam, & quando incurratur infamia juris, & irregularitas?

Respondeo ad primum: non ob poenam pecuniariam, sed corporalem, sive ea sit mortis. l. capitulum. ff. de poenis. sive damnatio ad opus publicam, v. g. in metallum. l. ead. sive exilium, etiam temporale. l. Imperator. ff. de postul. sive damnatio ad Tirimem. Barb. de off. Episc. alleg. 43. num. 15. Tusc. v. infamia concl. 111. num. 5. Farinac. q. 142. num. 165. Clar. q. 67. §. fin. Pass. num. 578. citans plures alios contra Ricc. decis. Cur. Neapol. decis. 119. Homobon. volum. 1. p. 4. respons. 158. quorum sententiam probabilem putat Diana. p. 4. tr. 2. resol. 83. successe enim damnationi ad metalla, & deportationi. Abb. in rub. de testam. n. 4. Molin. cit. à Pass. num. 577. Clarum q. 23. sive Bannum (sive simplex illud sit, sive capitale. Bart. in l. amissum ff. de cap. diminut. Sylv. v. bannitus. n. 4. non tamen Imperiale, cum detur, non per sententiam definitivam, sed per modum medicinalis sententiae ad tollendam contumaciam, Bart. loc. cit. sive exauctoratio seu privatio militiæ. ff. de capt. diminut. l. 2. sive depositio ab officio. l. aut damnatum. ff. eod. & l. si severior. c. eod. Item in iure can. depositio vel degradatio. Abb. in c. cum te. de sent. & re iudic. nu. 20. Sayr. de cens. l. 5. c. 22. n. 10. Et depositio à beneficio Gl. in c. licet Heli. v. infamis. de simon. Host. ibidem. Quamvis de hac poena depositiois dubium esset, utrum infamet praesens qualitate delicti, dicat Pass. num. 579. depositio nem autem ab Episcopatu, Ordine, vel benef. ideo infamare, quia non fit, nisi ex gravissimis delictis. Abb. & Sayr. ab eo citati.

2. Respondeo ad secundum, ut poenae hae per iudicem latae inducant infamiam juris, requiritur primo, ut sententia sit lata cognita causa ob crimen ex dolo procedens, cap. infames 3. q. 7. Pass. n. 590. Secundo, ut damnatio ad talem poenam fiat in iudicio iusto & legitimo (sufficit tamen ut quis per sententiam interlocutoriam damnatus fuerit ad eas poenas corporales; sic enim adhuc

l. 2

poena